

FOREDRAG PÅ HØYBRÅTEN DEN 30 SEPTEMBER, 2010.

Det er en stor glede for meg å få være her. Under den andre verdenskrigen var vi en gruppe ungdommer som fikk låne Bedehuset for våre sammenkomster. Vi kalte oss Triangelguttene og var en del av en kristen ungdomsbevegelse. Som barn og ungdom var jeg også ofte med mor på Bedehuset. Hun var kasserer for Misjonsforeningen på Høybråten og Stovner, og som hennes sønn hadde jeg alltid jobben med å gå til alle i Misjonsforeningen med tomme misjons-bøsser på våren og så hente de igjen fulle til henne utpå høsten. Så mange minner vekkes i meg på ny når jeg i dag er her på bedehuset igjen.

Mine foreldre hadde en dyp tro på Gud. De opplevde kristendommens virkelighet slik de hadde lært om den gjennom historiens tusenårige erfaringer. Helt fra min fødsel av la de an på å overføre troen på Gud til meg.

Mor fortalte meg engang om den dagen jeg ble født. Jeg kom adskillige uker for tidlig. "Du var så liten," sa hun, "at vi kunne ha lagt deg i en skoese." Både legen og jordmora mente at jeg ikke ville overleve. Ja, de sa det rett ut til mor og far at jeg ikke ville greie det. Så mor sendte bud på presten og jeg ble nøddøpt i storstua hjemme. Etterpå gikk mor og far i enerom og ba. Hun lovet God at dersom han lot meg få leve, ville hun aldri gjøre krav på meg som sin sønn, men stille meg til Guds rådighet for hva som han best ville bruke meg til.

Så alt fra de tidlige barneårene av fulgte jeg med i kirken og på bedehuset. Men da jeg gikk i gymnasiet brøt jeg med den barne troen som jeg hadde vokst opp i. Jeg ville være en radikal intellektuell og ønsket å gå nye veier. Det var et valg

som jeg tok helt bevisst. Da mor ble klar over min nye holdning gråt hun. For henne betydde troen på Gud alt.

På denne tiden var Norge besatt av Hitler-Tyskland. Jeg var aktiv i motstandsbevegelsen helt fra begynnelsen av. Det tok mesteparten av min tid. Vel et år etter min "omvendelse til radikalismen," grytidlig en morgen i begynnelsen av juni, 1942, brøt fem Gestapomenn seg inn i vårt hjem. De fant soveværelset hvor jeg og mine foreldre var og arresterte meg. Hva jeg ikke visste da var at en av mine kamerater hadde angitt meg til Gestapofolkene.

Idet Gestapomennene dyttet meg inn i bilen deres, så jeg mor på verandaen og hun ropte til meg: "Glem ikke Jesus, Leif." Jeg følte meg forlegen. "Jesus" mumlet jeg, "han er bare for gamle og syke mennesker."

De kjørte meg til Gestapos hovedkvarter på Victoria Terrasse. Der forhørte de meg og så ble jeg sperret inne på enecelle B 24 i fengselet Møllergata 19.

Med ett var jeg blitt satt inn i en ondskapens tilværelse som jeg hittil ikke hadde kunnet forestille meg. Jeg var nå ribbet for alt: frihet, hjem og familie, venner og alt jeg eide. Jeg var sviktet og forrådt omringet av fire murvegger. Det fantes ingen bøker i celle B 24, heller ikke noe papir og noe å skrive med. Det eneste jeg kunne oppta meg med var en spiseskje.

Det værste som jeg måtte igjennom var forhørene. Gestapo utøverene var som besatt av ondskapens krefter. Etter tre måneder i ensomhet og lidelse kom Gestaposjefen som ledet vår sak på besøk i B 24. Han ville at jeg skulle få vite at de hadde satt meg på listen for henrettelse. "Det må

bekreftes først av politiretten,” fortalte han,”og vi kommer til å gjøre alt for at du blir skutt.” Med et smil forlot han B 24.

Dette at jeg ikke skulle få leve lenger, gikk inn på meg. Jeg kunne ikke forstå at nettopp nå i disse tre månedene hvor jeg begynte å erfare en dypere mening og hensikt med livet,så skulle det siste jeg hadde, mitt eget liv, også bli tatt fra meg. Ja, alt i meg skrek etter å få leve. Jeg var 19 år og nettopp her i B 24 var livet blitt så kjært for meg.

Under disse sterke prøvelsene skjedde samtidig noe helt uventet. Jeg lærte at selv under mørkets makter og det helvete som B 24 og Gestapo var i de ytre forhold, så greidde lysets krefter å bryte igjennom. Jeg fikk oppleve en åndelig kraft og virkelighet som overgikk min fysiske tilværelse og hjemmens skaperkraft, - en styrke som jeg trodde bare kunne være Gud, bar meg gjennom all ondskapen.

Det skjedde slik. En dag som jeg gikk rundt omkring i cellen, kom jeg til å minnes barneårene da jeg gikk i kirken med mor og far. Jeg må innrømme at jeg ikke alltid lyttet til søndagens preken. Jeg kunne snarere falle i tanker om skihopping og annen sport som opptok meg. Men det var en ting under gudstjenesten som slo ned i meg og som på en måte ”satte seg fast i sjelen,” og ble boende der. Det var hver gang da presten utførte nadverds liturgien.

I vår kirke på Høybråten sang presten Finstad alltid nadverds ritualet med en stemme og til en melodi som satte seg fast i meg. Så nå da jeg selv begynte å synge: ”Vår Herre Kristus i den natt da han ble forrådt....” Så skjedde det noe inne i meg.

Slik jeg sang det hele, og det ganske ofte, så var det som om jeg selv opplevde hva Jesus Kristus hadde vært igjennom. Han var blitt forrådt av Judas, en av sine egne. Jeg var blitt forrådt av min venn Niels. Kristus var blitt slått og pint av romerske soldater. Jeg var blitt slått og pint av tyskernes Gestapo. Kristus ble korsfestet. Jeg skulle bli henrettet. Slik jeg gikk og sang nadverds ritualet, følte jeg det fysisk som om Jesus gikk ved siden av meg og sa: "Vær ikke redd, Leif. Jeg er med deg. Jeg er seierherren. Følg meg."

For meg forandret alt seg. Frykten for henrettelsen som hadde plaget meg, ble plutselig borte. Hjertets angst og sinnets kvaler forsvant. Alt ble omskapt til en indre fred og glede som overgikk all forstand. Jeg som hadde vært fysisk slått ut og åndelig lammet der jeg vandret i B 24, opplevde på en måte nå en oppstandelse av sjelen, tankene og kroppen.

Med denne nye indre glede og visshet, knelte jeg i B 24 og ba: "Hva enn som måtte være din vilje Gud, så la det skje. Men skulle jeg få leve ~~få leve~~ og få friheten igjen, så vil jeg gi mitt liv til deg og søke å virke der hvor du ser det best å ville bruke meg."

Så skjedde det store at behandlingen av vår sak i Politiretten ble utsatt og utsatt, - og så plutselig en dag endte Den andre verdenskrigen.

Merkelige hendelser kan også gripe dypt inn i ens liv. Guds veier er uransakelige, overraskende, originale og ofte helt uventet. Jeg har opplevd flere ganger at Gud bruker helt uventede veier for å få meg til å ta imot et dypere forhold til ham. Under krigens smertelige hendelser lærte Kristus meg

at Guds nåde og barmhjertighet har to sider ved seg. Nemlig: den ufattelige og ufortjente kjærlighet og tilgivelse hvor Gud skaper forsoning og befrielse Og for det andre: utfordringen i den befalingen som Kristus legger på oss, på meg, om å følge ham.

Under min pilgrimsferd i livet har jeg også lært at på tross av min menneskelige naturs brister og uberegnligheter, så er ikke spørsmålet hvorvidt jeg lykkes eller gjør feil, men det som det står om er Guds nåde og min forpliktelse.

La meg nå fortelle dere om en hendelse som var over all forstand og som kom til å gripe dypt inn i mitt liv.

Det hendte under en av de årlige, internasjonale konferanser som ILO, FN`s Internasjonale Arbeidsbyrå, holder i Geneve, Sveits. Disse konferansene varer i tre uker hvor representanter fra fagbevegelsen og arbeider-siden, fra arbeidsgiver-siden og fra landenes regjeringer i hele verden kommer sammen for å utarbeide lover som angår arbeids-, helse- og de sosiale forhold i alle verdens nasjoner.

Under de internasjonale konferansene i Geneve hvert år kommer et statsoverhode eller en annen personlighet av internasjonalt ry for å holde et foredrag og da er alle de delegerte samlet i FN`s hovedsal.

Dette året var det Indias president Giri som skulle være foredragsholderen. Tradisjonen tro skulle den indiske ambassaden i Geneve holde en mottagelse for de delegerte etter at presidentens foredrag var blitt utført. På den måten ville de utvalgte ILO delegerte få høvet til å møte både ham og de øvrige indiske statsråder som var til stede.

Jeg hadde truffet president Giri noen ganger da jeg var i India i 1950 årene. Han var da leder for den største fagbevegelsen i landet. Men, David Young, en skotte som jeg arbeidet nært sammen med i ILO, han kjente den indiske presidenten godt. Derfor ville vi gjerne treffe ham og mente at vi burde være med på mottagelsen som ble holdt i et av de gamle slottene ved Genevesjøen. Men vi hadde ikke fått noen invitasjon! Alle veier syntes stengt. Så vi gjorde som vi pleier: å være stille og søkte "råd ovenfra." Enkelt og klart kom tankene at vi bare skulle gå og blande oss med alle de andre som var blitt invitert. Og det gjorde vi. Så sto vi da i en lang kø og ventet på å få hilse på arbeidsministeren og utenriksministeren og endelig president Giri til slutt. Han kjente ikke meg igjen men ble tydelig glad over å treffe David. Så de hadde en liten prat sammen.

Det var en stilig mottagelse med alkens drikker og indiske matspesialiteter. Der var også en fin sjanse til å bli kjent med flere av de ILO -delegerte

Da det var på tide å gå hjem, var jeg den siste i en kø på en titalls gjester. Nå var det den indiske utenriksministeren som ønsket oss adjø på vegne av regjeringen. Til hver av de som var foran meg, sa han med et høflig bukk: "Adjø." Da min tur kom strakk utenriksministeren sin hånd ut til meg og sa: "Hjertelig takk, Deres Eksellense, for at De kom." Da vi satt i bilen igjen, kunne jeg ikke annet enn å le. "Her kommer vi uinvitert," sa jeg til David, "og så blir vi takket for at en kom, Deres Eksellense!"

Den kvelden var jeg alene hvor jeg bodde og hadde tid til å grunne over det som var skjedd. "Hvorfor sa

utenriksministeren disse ordene til meg men ikke til de andre? Er det noe Gud vil si meg gjennom dette,” undret jeg.

7

Og det var det. I stillheten og ^{tynder}meditasjonen kom den ene sannheten etter den andre frem. Så mye passerte revy. I 1949 da jeg sa et helhjertet ja til Gud for å virke i rammen av en åndelig og Moralsk Opprustning i Tyskland, var det en ekte beslutning. Hva annet kunne jeg gjøre, jeg, som var blitt gitt livet som en gave?

Det at Gestapo hadde satt meg på listen for henrettelse og bannet på at det skulle bli gjort, opptok meg resten av fangetiden. Jeg ventet hver dag på at de skulle hente meg. Men dette ble stadig utsatt,- og så plustelig kom freden og friheten.

Noe annet skjedde på Grini som også kom til å prege meg for alltid. En dag ble jeg og 44 andre strengt straffede fanger ropt opp for en transport til Tyskland. Da vi var klare og skulle dra, ble jeg og tre andre i den samme saken, tatt ut og bragt til kjelleren i Victoria Terrasse. Vi satt der over natten og neste dag ble vi kjørt til Grini igjen. Noen dager senere fikk vi høre at skipet, Westphalen, var blitt sprengt av en mine i Nordsjøen og sank med alle fangene unntatt fire som ble reddet av en svensk fiskebåt. Dette gikk så innpå meg at jeg faktisk ønsket at jeg hadde delt skjebne med mine fangevenner som gikk ned med skipet.

Hvorfor ble jeg gitt livet? Det er et spørsmål som fremdeles opptar meg. Men det førte til at jeg valgte det kallet at jeg ville og måtte gjøre noe for å få verden til å bli annerledes. Så i flere år strevde jeg med å være kallet verdig. Men slik jeg opplevde det med å være ulønnet heltids-

arbeider i Moralsk Opprustning, hadde jeg inntil da aldri følt meg helt til rette. På den ene siden lå det en dyp trang i meg til å ville rettferdiggjøre meg selv. Jeg måtte bevise både overfor Gud og det kallet jeg fulgte at jeg var dypt takknemlig for at jeg var kommet helskinnet ut av krigen, ja, fordi jeg var blitt gitt livet. Men jeg greidde ikke å markere meg, følte jeg, i den store internasjonale styrken av mennesker som jeg var en del av. Til tider kunne jeg også ha avsky for meg selv. Likevel: jeg visste innerst inne at jeg var med på noe som var stort, sant og rett, men samtidig følte jeg om meg selv at jeg var ubrukelig og ikke var verdt noe og følte meg ikke helt hjemme i det jeg var med på.

Og nå da jeg satt der og reflekterte over det som hadde skjedd under den indiske mottagelsen, ble det klart for meg at det var Gud som ville ta meg ut av den fornedringen og selvpptattheten som jeg selv hadde satt meg fast i. Og ordene fra "Guds internett" var tydelig og utfordrende: "Du må slutte med alt det tullet som du plager deg med om deg selv. For uansett hva du mener og føler om deg selv, så ser jeg, din himmelske Far, annerledes på det. For Gud har kallt deg til å være Hans Eksellense, hans Ambassadør."

Da jeg endelig ble klar over og forsto med sjel, følelse og tanke at jeg hverken behøver å bevise noe, å prestere noe eller å rettferdiggjøre min eksistens overfor Gud, men at Gud elsker meg, ja, er virkelig glad i meg, da fordampet med ett det anstrengte i meg og det som ville bevise at jeg måtte takke for livet som ble gitt meg. Plikten og kravet som hadde drevet meg i disse årene, ble nå med ett omskapt til en indre dyp kjærlighet og takknemlighet til Gud.

Gjennom dette åpnet det seg en større dimensjon av hva som er det mest vesentlige i livet: nemlig det å tjene Gud av ekte kjærlighet og ikke av en anstrengende, velmenende plikt.

Jeg begynte å erfare at når jeg er virkelig glad i Gud, så blir jeg også fri til å bli glad i meg selv på en rett måte og samtidig blir jeg glad i mine medmenesker på en rett måte. Jeg lærte at når jeg lar disse åndelige kreftene få leve i meg,- for de kan bare være en gave-, får jeg den friheten og omsorgen for andre som er mitt daglige behov.

Gjennom denne merkelige, helt uventede hendelsen med den indiske utenriksministeren og de ordene han sa til meg, så førte Gud meg inn i et nytt og helt annerledes forhold til ham. Og fra da av har det vokst til et fra hjertet takknemlig, fortrolig, livsbejaende og forventningsfullt forhold. Det har modnet til et uredd, fritt og gjensidig nærvær med Gud hvor han lærer meg å leve med ham i hverdagen. Og det som forblir det store mysterium og samtidig den ufattelig kjensgjerning, er at Gud vil at vi skal samarbeide med ham, Jesus Kristus og den Hellige Ånd i forsettelsen av å utvikle skaperverket. For sannheten og virkeligheten er den at uansett hvem eller hva vi er, kaller Gud oss til intet mindre enn å være hans Eksellenser, Ambassadører og glade medarbeidere i å virkeliggjøre Guds Rike på jorden.

Det er kanskje et tankekors at den moderne verden som vi nå lever i, er så full av uro, lidelse, vold, terror og at en så krenkende urettferdighet rammer millioner av mennesker. Men samtidig er vi en del av en tilværelse med både utfordringer og håp. Vi har fremdeles mulighetene til å lære mer om å føre en verdienes og åndens innsats som kan endre det uføre som vi menneskene selv har skapt. Vi har enda mulighetene til å forme en nytenkning og en livs-stil som kan overbevise verden om at det finnes bedre veier fremover for menneskeheten enn hat, frykt, hevn, maktmisbruk og vold.

Og svaret og veien for meg er like overraskende som den er utfordrende og enkel. Samtidig er det en eldgammel sannhet. Jeg siterer: "Jesus kallte sine disippeler og mennesker som var der og sa til dem: Dersom noen vil følge meg, må han gi opp retten til seg selv, ta opp sitt kors og følge meg."